

de multe ori sînt inițiale (fundamentale) în limbile slave. Vom trece în revistă, la început, pe acelea care, în linii mari, denumesc «calități», după care vor urma celelalte.

Vesel' 1) bine dispus, voios; 2) desfătător, plăcut', precum și veselie, avînd și sensul reg. 'ospăț (la nuntă, etc.)', a (se) (în-) veseli provenite din aceeași rădăcină, corespund v. sl. *веселъ* 'froh, begnadet; vesel, bucuros', *веселіе* 'Freude, veselie, bucurie', *веселити* 'a veseli, a bucura', *веселити сѧ* 'a se bucura, a se veseli'⁴⁷; bg. *весел, веселие* (și *веселия*, f. — avînd și sensul de 'ospăț la nuntă, etc.'), *веселя (се)*; s. -cr. *veseo, vesela*, f.; *veselje* '1) hilaritas; 2) nuptiae, veseliti (se)'⁴⁸; cf. și ucr. *веселий, веселити (ся), весілля* 'nuntă'⁴⁹ etc.⁵⁰.

Mîndru' 1) (inv.) înțelept; 2) plin de încredere, mulțumit de însușirile proprii; 3) trufaș, orgolios; 4) frumos, minunat, falnic, măreț', cu derivatele sale mîndrie' 1) (inv.) înțelepciune; 2) fală, încredere în calitățile proprii; 3) orgoliu, trufie, îngîmfare' (derivat pe teren romînesc), a se mîndri' 1) a se lăuda cu, a se făli; 2) a se îngîmfa; a fi plin de orgoliu', corespunde v. sl. *мѣдръ* 'klug, weise; inteligent, înțelept'⁵¹; bg. *мѣдр, мѣдра*, f.' 1) înțelept, inteligent. 2) cuminte, liniștit' (cf. *мѣдри деца* = copii cumiți), *мѣдря се* '1) a se purta cuviincios, cuminte, liniștit (стоя, държа се мѣдро и смирено. *Мѣдри се като млада булка пред свекър*). 2) a sta în cumpănă'⁵²; s. -cr. *mudar, mudra*, f.' 1) înțelept; deștept, șiret; viclean, prudent, iscusit'⁵³; ucr. *мудрий* '1) înțelept, inteligent; 2) iscusit, făcut cu pricepere; 3) cu calități: frumos, gustos, etc.' (ex. *Росчесав кудрі, росчесав мудрі, і сам до милої пишов. Мудре дерево. Мудрого борщу наварила*)⁵⁴.

Ne-am oprit mai mult la sensurile și exemplele din bulgară, sirbo-croată și ucrainiană, pentru că ele explică, într-o oarecare măsură, evoluția semantică a cuvîntului în romînește. Chiar dacă sensurile noi din aceste limbi nu coincid cu cele din limba romînă, totuși ele se apropie destul de mult și, în tot cazul, arată tendința adjectivului slav de a-și lărgi sensul. În limba romînă cuvîntul *mîndru* a parcurs un drum lung și complicat în ceea ce privește semnificațiile sale.

⁴⁷ Miklosich, *Lex.* 61;., 150 Hwb.

⁴⁸ Iveković-Broz, II, 71.

⁴⁹ Hrinčenko, *Словарь української мови* (1925), 183, 184.

⁵⁰ Demn de remarcat este faptul că printre corespondentele indoeuropene ale cuvîntului slav M. Vasmer, *REW*, I, 191, citează, pe lângă leton *vesels'gesund, heil, unversehrt*; sănătos, nevătămat, întreg' — ilir. *Veselia* = Felicitas (nume de pers., după Krahe, *IF.* 57, 113), care reprezintă dezvoltări (*Weiterbildungen*) dintr-o rădăcină i.e. *vesu* — (cf. v. ind. *vāsu-* 'gut'). Cf. și H. Krahe, *Die Sprache der Illyrer*, I, Teil: *Die Quellen*. Wiesbaden, 1955, p. 61; Vezi și Hwb., 328. Cercetări ulterioare în domeniul ilir și cel trac ar putea arăta dacă nu cumva avem aici un cuvînt autohton înrudit cu cel slav.

⁵¹ Hwb., 58.

⁵² Gerov, III, 105; Duvernois, 1260; БТР, 400.

⁵³ Rječnik, VII, 120—122.

⁵⁴ Hrinčenko, 988.